



บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวโดยสรุปเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงาน ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงาน ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 427 คน ซึ่งตารางตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนในปีการศึกษา 2532
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการและปลายเปิด
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการและปลายเปิด
ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่าและปลายเปิด
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดย ทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จากนั้น ส่งแบบสอบ

ถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนต่าง ๆ จำนวน 427 คน และให้ส่งกลับคืนทางไปรษณีย์ โดยแบบสอบถามแต่ละฉบับจะมีชื่อ และที่อยู่ ของผู้วิจัย พร้อมติดแสตมป์ไว้ให้เรียบร้อย และในบางโรงเรียน ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งให้ด้วยตนเอง และให้ส่งกลับคืนทางไปรษณีย์ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 427 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 381 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.23 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 364 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.25

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) ด้วยวิธีการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนระหว่าง 5-9 ปี มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี และเคยผ่านการฝึกอบรมด้านการนิเทศการศึกษา โดยฟังวิทยากรบรรยายเป็นครั้งคราว

2. การปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2532 สรุปได้ดังนี้

2.1 งานหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนในด้านงานหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร โดยวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

การช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้เข้าใจหลักการ และโครงสร้างของหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีจัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องมาให้ครูศึกษา

การจัดบริการให้ความสะดวกแก่ครูในการจัดการใช้เอกสารหลักสูตรต่าง ๆ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีรับจากสำนักการศึกษาโดยตรง

การจัดเตรียมการบริหารหลักสูตรในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีจัดเตรียมวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์การสอนไว้ให้พร้อม

การพิจารณาคัดเลือกหนังสือเรียน และหนังสืออ่านประกอบต่าง ๆ

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก



การดูแล นิเทศ และติดตามผลการใช้หลักสูตรที่ครูผู้สอนได้ปฏิบัติในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีได้ตามปัญหาการเรียนการสอนที่ครูประสบและช่วยแก้ปัญหา

2.2 งานการจัดการเรียนการสอน

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

การพิจารณาจัดครูเข้าสอนในชั้นเรียน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีจัดให้ครูสอนตรงตามความรู้ ความสามารถ และความถนัดของแต่ละคน

การพิจารณาจัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนตามความถนัด ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีให้ครูเลือกสอนในวิชาที่ตนถนัด

การจัดเตรียมการด้านการเตรียมครูก่อนเข้าชั้นเรียน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีจัดประชุมชี้แจงหลักสูตร แผนการสอน กิจกรรมที่จะใช้สอนแต่ละระดับชั้นให้เป็นที่เข้าใจอย่างชัดเจน

การช่วยเหลือหรือแนะนำครู เพื่อให้การสอนตรงตามแผนการสอนหรือกำหนดการสอน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีให้ครูทำบันทึกการสอน และสอนตามที่เตรียมไว้

การดำเนินการเพื่อให้ครูมีการจัดชั้นเรียน และสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีส่งเสริมให้ครูจัดตกแต่งห้องเรียน

การประเมินผลด้านการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2.3 งานนิเทศการสอนในชั้นเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนในด้านการนิเทศการสอนในชั้นเรียน โดยวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

การมีส่วนช่วยเหลือพัฒนาวิธีการสอนให้แก่ครูในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการสอน พร้อมทั้งให้คำชมเชยและคำแนะนำแก้ไข

การมอบหมายบุคคล หรือคณะบุคคลรับผิดชอบงานด้านการปฐมนิเทศครูใหม่ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีปฐมนิเทศด้วยตนเอง

การหาทางปรับปรุงการสอนและแก้ไขปัญหาการสอนผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยใช้วิธีเยี่ยมชั้นเรียน และสังเกตการสอนของครู

2.4 งานการจัดการนิเทศงานวิชาการ

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนในด้านการจัดการนิเทศงานวิชาการ โดยวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

การให้คำแนะนำ ช่วยเหลือแก่ครูในการดำเนินงานนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีส่งครูไปศึกษาดูงาน ในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในด้านนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

การดำเนินการกำหนดกรอบแผนงานการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีจัดทำโครงการเพื่อแก้ไข้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนการสอน

การวางแผนการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยจัดบุคลากรให้รับผิดชอบงานนิเทศงานวิชาการ

2.5 งานวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนในด้านการวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน โดยวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

การให้คำแนะนำแก่ครู ในการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยการส่งเสริมให้ครูนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้เป็นสื่อการเรียน

การช่วยเหลือครูในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีสนับสนุนครูให้ผลิต หรือจัดหาสื่อประกอบการสอน

การจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีแนะนำให้ครูใช้วัสดุท้องถิ่นมาประดิษฐ์เป็นสื่อการเรียนการสอน

การประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีสังเกตด้วยตนเอง

2.6 งานห้องสมุด

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนในด้านงานห้องสมุด โดยวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

การให้คำแนะนำแก่ครูในการจัดห้องสมุด เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเข้าไปใช้ห้องสมุด ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีส่งเสริมให้มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องสมุด

การช่วยเหลือครูในการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสนใจการใช้ห้องสมุด ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีจัดให้มีการประกวดต่าง ๆ เช่น คาขวัญเรียงความ ฯลฯ

การวางแผนการจัดห้องสมุดให้เป็นศูนย์กลางความรู้ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีจัดหาสิ่งพิมพ์ เอกสาร หนังสือ โดยการบริจาคและจัดหาทุนด้วยวิธีต่าง ๆ ที่ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน

2.7 งานกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนในด้านงานกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

การมีส่วนร่วมสนับสนุน แนะนำการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีควบคุมดูแลให้การจัดกิจกรรมเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้

การให้ความช่วยเหลือ แนะนำแก่ครูผู้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติ โดยวิธีรับเป็นที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การดำเนินการจัดกิจกรรมของนักเรียน เพื่อเสริมความรู้ และทักษะ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติ โดยสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูและนักเรียนร่วมกันจัดทำป้ายนิเทศให้ใหม่ และทันกับเหตุการณ์อยู่เสมอ

2.8 งานประเมินผลการจัดการนิเทศงานวิชาการ

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนในด้านงานประเมินผลการจัดการนิเทศงานวิชาการ โดยวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

การมีส่วนร่วมสนับสนุน ส่งเสริมการประเมินผลการจัดการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีสนับสนุนให้ครูประเมินผลเป็นไปตามระเบียบของสำนักการศึกษา

การประเมินผลการจัดทำโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีสังเกตพฤติกรรมการทำงาน และสอบถามจากครู
การปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดทำโครงการจัดการนิเทศ
งานวิชาการภายในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยวิธีประเมินผลหลังการ
ดำเนินงาน

3. ปัญหาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2532 สรุปผลได้ดังต่อไปนี้

3.1 ปัญหาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน โดย
ส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยทุกงาน

3.2 ค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาในแต่ละงาน พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า
ปัญหาอื่น ๆ ในแต่ละงานทั้ง 8 งาน ได้แก่

3.2.1 งานหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร คือ ขาดบุคลากรที่มีความ
รู้ความชำนาญในการวิเคราะห์หลักสูตรของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ เพื่อให้การสอนตรงตาม
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

3.2.2 งานการจัดการเรียนการสอน คือ ครูไม่ปรับปรุงพฤติกรรม
การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร

3.2.3 งานนิเทศการสอนในชั้นเรียน คือ ขาดบุคลากรในโรงเรียน
ที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อให้คำปรึกษาหรือนิเทศการสอนแต่ละกลุ่มประสบการณ์โดยเฉพาะ

3.2.4 งานการจัดการนิเทศงานวิชาการ คือ โรงเรียนไม่สามารถ
ดำเนินการจัดการนิเทศงานวิชาการได้ เพราะ ขาดบุคลากรที่มีความรู้โดยเฉพาะ

3.2.5 งานวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน คือ ขาดงบประมาณสำหรับ
จัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน

3.2.6 งานห้องสมุด คือ ขาดงบประมาณในการจัดหาหนังสือ
เอกสาร วารสาร ฯลฯ สำหรับการค้นคว้าของครูและนักเรียน

3.2.7 งานกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ โรงเรียนขาดสถานที่ที่
เหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรมหลายประเภท

3.2.8 งานประเมินผลการจัดการนิเทศงานวิชาการ คือ การจัดหาเอกสาร ระเบียบ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผลงานในด้านนี้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

1.1 งานหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในปริมาณงานสูงทุกด้าน ทั้งนี้ เป็นเพราะสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเอกสารทางวิชาการในด้านหลักสูตร และ เอกสารหลักสูตรเป็นอย่างมาก เพื่อให้งานด้านนี้สัมฤทธิ์ผลตามแผนพัฒนาการศึกษากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2530-2534) โดยเน้นให้ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 อย่างแท้จริง (สำนักงานการศึกษา, 2530) ดังนั้น ในส่วนของเอกสารทางวิชาการด้านหลักสูตร สำนักงานการศึกษาจึงเป็นศูนย์กลางในการแจกจ่ายไปยังโรงเรียนต่าง ๆ และโดยการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องติดต่อประสานงานกับสำนักงานการศึกษาด้วยตนเองอยู่เสมอ จึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้บริหารโรงเรียน ติดต่อบริการเอกสารด้านหลักสูตรด้วยตนเองมากที่สุด

นอกจากนั้น ในความคิดเห็นของตัวผู้บริหารโรงเรียนเอง มีความตระหนักอยู่เสมอว่า หัวหน้าสถานศึกษาควรมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร และควรจัดหาเอกสารหลักสูตร แผนการสอน แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบให้แก่ครูอย่างเพียงพอ รวมทั้งควรจัดระบบการเก็บรักษาหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตรให้ครูมีความสะดวกในการขอใช้ได้เสมอ (จรรุวรรณ ศิลปรัตน์, 2524) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักงานการศึกษา (2531) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องหลักสูตรสูงกว่าครู ซึ่งคาดว่าจะส่งผลถึงการปฏิบัติงานด้านหลักสูตร และ เอกสารหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านงานหลักสูตร และ เอกสารหลักสูตรอยู่ในปริมาณงานสูงทุกด้าน

1.2 งานการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติงาน การจัดการเรียนการสอนอยู่ในปริมาณงานสูงทุกด้าน เพราะการเรียนการสอนเป็นหัวใจของ งานวิชาการ โรงเรียนจะประสบผลสำเร็จเพียงใด ขึ้นอยู่กับงานการจัดการเรียนการสอนที่มี ประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงให้ความสำคัญใส่ใจต่องานด้านนี้เป็นพิเศษ และจาก ผลการวิจัยของ จารุวรรณ ศิลปรัตน์ (2524) ค้นพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นใน ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ในเรื่องการศึกษาจัดครูเข้าสอนนั้น ควรให้ตรงกับความรู้ ความ สามารถของครูมากที่สุด จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนให้ลุล่วงไปได้ ผู้บริหาร โรงเรียนจึงปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปฏิบัติดังกล่าวมากที่สุด

ในส่วนการประเมินผลด้านการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้ เพราะผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะเป็นสิ่งชี้ให้เห็นว่า การจัดระบบการเรียนการสอนในโรงเรียนสามารถทำได้ดีและเหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตร เพียงใด (จินดา จาเพียร, 2531) ส่วนการปฏิบัติโดยใช้เครื่องมือประเมินประสิทธิภาพ การสอนนั้น ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติน้อยที่สุด เพราะไม่มีเครื่องมือประเมินผล และขาด บุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญด้านนี้โดยเฉพาะ

1.3 งานนิเทศการสอนในชั้นเรียน สำนักการศึกษาถือเป็นภาระหน้าที่อัน สำคัญของผู้บริหารโรงเรียนที่ต้องหมั่นเยี่ยมเยียน สังเกตการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ โดย ร่วมมือกันปรึกษาหารือ แก้ไขปัญหาการเรียนการสอนระหว่างครู และผู้บริหารโรงเรียนให้ ลุล่วงไปด้วยดี และเกิดทัศนคติที่ดีต่อการนิเทศการสอน (บุญญา ทานสัมฤทธิ์, 2533) สำนัก การศึกษาจึงส่งเสริมการจัดอบรม ให้ความรู้ด้านการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน การ นิเทศการสอนในชั้นเรียนให้แก่ผู้บริหารโรงเรียนอยู่เสมอ จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติ งานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนในส่วนงานนิเทศการสอนในชั้นเรียน โดยการ เยี่ยมชั้นเรียน และสังเกตการสอนของครูเป็นส่วนมากกว่าวิธีปฏิบัติอื่น ๆ

ส่วนการเชิญวิทยากรมาสาธิตการสอนให้แก่ครูนั้น จากผลการวิจัยพบ ว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติโดยวิธีนี้น้อยมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานในเรื่องนี้ ต้องใช้งบประมาณ ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย การดำเนินงานติดต่อบริการ งานเป็นเรื่องยุ่งยาก จึงไม่สามารถจัดได้บ่อยครั้งนัก (แหลมทอง ร่มสนธิ์, 2528) และใน ส่วนการบรมนิเทศครูใหม่นั้น สำนักการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการเอง โดยจัดการบรมนิเทศรวม

จากนั้น จึงส่งตัวข้าราชการครูไปยังสำนักงานเขต ซึ่งในบางสำนักงานเขตดำเนินการปฐมนิเทศอีกครั้ง ดังนั้น เมื่อครูเดินทางมาถึงโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจึงเห็นว่า ครูผ่านการปฐมนิเทศมาเพียงพอแล้ว จึงไม่ได้จัดให้มีการปฐมนิเทศขึ้นอีก

1.4 งานการจัดการนิเทศงานวิชาการ การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนเป็นงานที่สำนักงานการศึกษาร่วมมือกับนักวิชาการศึกษา จากสถาบันการศึกษาและกรมสามัญศึกษา เพื่อวางแผนปรับปรุงกระบวนการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายในแผนพัฒนาการศึกษากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2530-2534) ที่ได้เน้นให้มีการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร โดยกำหนดให้ใช้การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน เป็นแนวทางหนึ่งในการดำเนินงาน (สำนักงานการศึกษา, 2531) ดังนั้น งานการจัดการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนจึงเป็นเรื่องใหม่ที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องศึกษา และทำความเข้าใจจากเอกสารคู่มือ นอกเหนือจากการเข้ารับการอบรม

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านการจัดการนิเทศงานวิชาการอยู่ในปริมาณงานไม่สูงนัก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานด้านนี้อย่างถ่องแท้ จึงไม่กล้าที่จะดำเนินงาน (นิตยาปริชาหาญ, 2524) โดยเฉพาะในส่วนการวางแผนการนิเทศงานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่จะปฏิบัติโดยมอบหมายบุคลากรให้รับผิดชอบ ซึ่งไม่อาจแน่ใจได้ว่าจะปฏิบัติได้ถูกต้อง หรือการส่งครูไปศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ในด้านการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนก็ตาม แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนไม่สามารถปฏิบัติงานด้วยตนเองได้อย่างมั่นใจ แต่ได้สั่งการไปตามอำนาจของผู้บริหาร ทั้งนี้ เพราะหากไม่มีการปฏิบัติ ก็จะเป็นการขัดต่อนโยบายของสำนักงานการศึกษา จึงทำให้การปฏิบัติงานด้านนี้ยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร

1.5 งานวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในเกณฑ์สูงทุกด้าน ทั้งนี้ เป็นเพราะหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการศึกษา จัดทำโครงการสาธิตการทำและการใช้สื่อการสอน เผยแพร่อย่างกว้างขวาง รวมทั้งการจัดทำเอกสารเผยแพร่การผลิตสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับสำนักงานเขตและระดับกลุ่มโรงเรียน

ส่วนในด้านการประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านนี้น้อยกว่าทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้มากเท่าที่ควร การใช้สื่อการเรียนการสอนถือเป็นภาระกิจและ เครื่องมือที่ครูผู้สอนต้องจัดหาเตรียมไว้ให้พร้อม ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่อำนวยความสะดวกเท่านั้น การประเมินผลการใช้สื่อจึงควรจะเป็นเรื่องของครูผู้สอนเอง ที่จะตรวจสอบดูว่าการใช้สื่อประกอบการสอนของตนนั้นประสบผลสำเร็จเพียงใด (แหลมทอง ร่มสนธิ, 2528)

1.6 งานห้องสมุด จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเอาใจใส่ต่องานห้องสมุดทุกด้าน ดังจะ เห็นได้จากการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเข้าไปใช้ห้องสมุดด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การจัดบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน จัดบริการกระเช้าหนังสือลอยฟ้า เป็นต้น

ในส่วนที่ผู้บริหารโรงเรียนยังไม่สามารถปฏิบัติได้เต็มที่ คือ การขยายเวลาเปิดบริการห้องสมุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการขาดบุคลากรที่จะเสียสละเวลาในการทำงานหลังเวลาราชการ และผู้บริหารโรงเรียนไม่มีการชี้แจงเกี่ยวกับนโยบาย หรือทำความเข้าใจระหว่างครูบรรณารักษ์ให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน รวมทั้ง ถือว่าการอุทิศเวลาให้กับงานห้องสมุดจะเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาความดีความชอบด้วย ซึ่งอาจทำให้การปฏิบัติงานในส่วนนี้ สามารถดำเนินไปได้มากยิ่งขึ้น

1.7 งานกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในเกณฑ์สูงทุกด้าน ยกเว้นการให้มีการจัดตั้งชุมนุมทางวิชาการต่าง ๆ ของโรงเรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า การจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ ควรจะเป็นกิจกรรมของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาส่วนในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครแล้ว มีกิจกรรมที่โรงเรียนจะต้องถือปฏิบัติตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร อยู่หลายกิจกรรม ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนอาจเห็นว่าเป็นการเพียงพอแก่กำลังความสามารถของครูและนักเรียนที่จะปฏิบัติ จึงทำให้การดำเนินการจัดกิจกรรมของนักเรียนเพื่อเสริมความรู้ และทักษะ ในส่วนของการจัดตั้งชุมนุมทางวิชาการต่าง ๆ ของนักเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย



1.8 งานประเมินผลการจัดการนิเทศงานวิชาการ จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนในด้าน การประเมินผลการจัดการนิเทศงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 80.77 ถึง 89.29 โดยส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในด้านการประเมินผลการจัดทำโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดทำโครงการต่าง ๆ ไว้ในแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนอยู่แล้ว ดังนั้นการเขียนโครงการ เพื่อให้ปรากฏในปฏิทินปฏิบัติงาน จึงเป็นหลักฐานแสดงการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนได้อย่างเด่นชัด โดยเหตุนี้ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่จึงปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในปริมาณงานสูงกว่างานอื่น ๆ ในเรื่องเดียวกัน

2 ปัญหาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

2.1 ปัญหาด้านงานหลักสูตรและ เอกสารหลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัญหาอื่นคือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญในการวิเคราะห์หลักสูตรของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ เพื่อให้การสอนตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

จากปัญหาดังกล่าว สาเหตุเนื่องมาจากการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนอย่างแท้จริง สำนักการศึกษาตระหนักถึงปัญหานี้เป็นอย่างมาก และพยายามหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการจัดฝึกอบรมความรู้ด้านการวัดและประเมินผลให้แก่ครูผู้ทำหน้าที่ในด้านนี้อยู่เสมอ แต่ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

2.2 ปัญหาด้านงานการจัดการเรียนการสอน จากผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัญหาอื่น ๆ คือ ครูไม่ปรับปรุงพฤติกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร

จากปัญหาดังกล่าว เนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าครูมีความรู้ ความสามารถในการสอนเป็นอย่างดี แต่ไม่สนใจที่จะปฏิบัติการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และครูมักใช้วิธีสอนแบบเก่า รวมทั้งครูต้องสอนหลายวิชาและหลายชั่วโมงเกินไป ปัญหาดังกล่าวจึงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สนิท เห่งาสุทธิ (2527) ที่พบว่า ปัญหาอย่างหนึ่งที่โรงเรียนประถมศึกษาประสบอยู่ในระดับสูงคือ ครูยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนที่เอื้อต่อแนวทางของหลักสูตร

นอกจากนั้น ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังขาดความกระตือรือร้น หรือความพยายามที่จะปรับหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของตนให้เหมาะสม ทั้ง ๆ ที่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ในเขตเมืองหลวงของประเทศ อยู่ใกล้แหล่งวิทยาการต่าง ๆ มากมาย แต่ครูก็ยังขาดความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตน ซึ่งจากรูธรรม ศิลปรัตน์ (2524) ได้ให้ทัศนะว่าข้าราชการครูกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มิมีปัญหาทางเศรษฐกิจมาก ทำให้ต้องใช้เวลาไปหารายได้ทางอื่น มากกว่าที่จะสนใจปฏิบัติงานด้านการสอน โดยเหตุนี้จึงสอดคล้องกับข้อค้นพบของ กรันย์ เฮงพานิช (2528) ที่พบว่าสภาพเศรษฐกิจเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาวิชาการความรู้และเทคนิคการสอนของครู จากสาเหตุดังกล่าวจึงเป็นผลให้ครูขาดความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพ อันส่งผลให้เกิดปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ไม่อาจจะบรรลุผลได้มากเท่าที่ควร

2.3 ปัญหาด้านการนิเทศการสอนในชั้นเรียน จากผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัญหาอื่น ๆ คือขาดบุคลากรในโรงเรียนที่มีความรู้ ความสามารถ เพื่อให้คำปรึกษาหรือนิเทศการสอนแต่ละกลุ่มประสบการณ์โดยเฉพาะ

จากปัญหาดังกล่าว เนื่องมาจากโรงเรียนไม่สามารถคัดเลือกครูที่เหมาะสมมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการนิเทศการสอนอย่างแท้จริงได้ อีกทั้งครูผู้สอนยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการนิเทศการสอน โดยคิดว่า การนิเทศการสอนเป็นการตรวจตราประเมินผลการปฏิบัติงานของครูเพื่อรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ อันจะส่งผลถึงการพิจารณาความดี ความชอบของตน ครูผู้สอนจึงปฏิเสธการนิเทศการสอน และเห็นว่าไม่มีความจำเป็น (นิพนธ์ ไทพานิช, 2531)

เพื่อให้การนิเทศการสอนในชั้นเรียนดำเนินไปได้ด้วยดี สำนักงานการศึกษา จึงจัดทำคู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน โดยถือแนวทางปฏิบัติเน้นหนักในเรื่องการนิเทศการสอนในชั้นเรียน ให้โรงเรียนถือเป็นแนวปฏิบัติ และมีนโยบายให้โรงเรียนแต่งตั้งข้าราชการครูที่มีความเหมาะสม ความสามารถ เพื่อปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ด้านการนิเทศการสอน (สำนักงานการศึกษา, 2531) และมอบหมายให้สำนักงานเขตจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติแก่หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ แต่เมื่อข้าราชการครูที่ได้รับการอบรมกลับมายังโรงเรียน ปรากฏว่าไม่สามารถปฏิบัติงานด้านนี้ได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้

เพราะครูแต่ละคนต้องปฏิบัติงานสอนซึ่งเป็นภาระหน้าที่ประจำมากอยู่แล้ว จึงไม่มีเวลาร่วมกันวางแผน ปรึกษาหารือในด้านการนิเทศการสอน รวมทั้งระยะเวลาที่จัดอบรมให้แก่ครูน้อยเกินไป ครูยังขาดความเข้าใจที่ลึกซึ้งในด้านวิธีการ การสร้างเครื่องมือที่ใช้สังเกตการสอน จึงทำให้ครูเกิดความยุ่งยากในการนิเทศการสอนและเกิดทัศนคติในด้านนี้ว่า ควรเป็นเรื่องของผู้บริหารโรงเรียนโดยตรง จึงทำให้เกิดปัญหาการขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการนิเทศการสอนแต่ละกลุ่มประสบการณ์โดยเฉพาะ

2.4 ปัญหาด้านงานการจัดการนิเทศงานวิชาการ จากผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัญหาอื่น ๆ คือโรงเรียนไม่สามารถดำเนินการจัดการนิเทศงานวิชาการได้ เพราะขาดบุคลากรที่มีความรู้ โดยเฉพาะ

การที่โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนโดยเฉพาะ จึงเป็นสาเหตุให้โรงเรียนไม่สามารถดำเนินการจัดการนิเทศงานวิชาการได้นั้น เป็นเพราะการขาดอัตรากำลังที่จะมาปฏิบัติงานด้านนี้โดยตรง กล่าวคือ โรงเรียนจะมีอัตรากำลังสายสนับสนุนและปฏิบัติการสอนในปริมาณจำกัด และครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มจะมีชั่วโมงสอนระหว่าง 18-22 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งนับว่ามีชั่วโมงสอนมาก นอกจากนั้น ครูยังมีงานอื่น ๆ ที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายของกรุงเทพมหานครอีก เช่น โครงการอาหารกลางวัน โครงการด้านระเบียบวินัย ๆ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่พิเศษตามโอกาสอันสมควร เช่น การเป็นผู้ดำเนินการเลือกตั้ง จึงทำให้การเลือกสรรครูที่จะมีด้านการนิเทศงานวิชาการอย่างจริงจังจึงประสบปัญหาดังกล่าว

2.5 ปัญหาด้านงานวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน จากผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัญหาอื่น ๆ คือ ขาดงบประมาณสำหรับจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน

จากปัญหาดังกล่าว สืบเนื่องมาจากสำนักการศึกษาจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ให้แก่โรงเรียนอย่างไม่เหมาะสม ทั้งในด้านความต้องการและเวลา ทำให้โรงเรียนไม่ได้ใช้ประโยชน์จากวัสดุอุปกรณ์ที่สำนักการศึกษาจัดส่งไปให้ตามความจำเป็น จึงจำเป็นต้องจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์เอง ด้วยงบประมาณอีกส่วนหนึ่งของโรงเรียน (จากรุธรรม ศิลปรัตน์, 2524) จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า การขาดงบประมาณสำหรับจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียน

การสอน เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน (แหลมทอง ร่มสนธิ์, 2528) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พนม อินวกุล (2528) ที่พบว่า ปัญหาสำคัญด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาคือ การขาดงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน

2.6 ปัญหาด้านงานห้องสมุด จากผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัญหาอื่น ๆ คือ ขาดงบประมาณในการจัดหาหนังสือ เอกสาร วารสาร ฯลฯ สำหรับการค้นคว้าของครูและนักเรียน

ปัญหาดังกล่าว เป็นข้อจำกัดทางงบประมาณซึ่งสำนักงานการศึกษาตระหนักดีอยู่แล้ว และกำลังหาทางแก้ไข ให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนอย่างเต็มที่ โดยจัดส่งโต๊ะเก้าอี้ ที่ต้องใช้ในห้องสมุด ตลอดจนหนังสือประเภทต่าง ๆ ไปให้ อย่างไรก็ตาม สำนักงานการศึกษาได้ขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนเอง ให้ออกหาวิธีปรับปรุงห้องสมุดของทางโรงเรียนตามความสามารถที่ผู้บริหารโรงเรียนจะพึงกระทำได้

ปัญหาการขาดงบประมาณในการจัดหาหนังสือ เอกสาร วารสาร ฯลฯ สำหรับการค้นคว้าของครูและนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา นับเป็นปัญหาที่ประสบคล้ายคลึงกันในทุกหน่วยงาน ดังเช่น โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่พบว่า ปัญหาสำคัญของการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านงานห้องสมุดของโรงเรียน คือ งบประมาณมีจำกัด ไม่เพียงพอในการจัดหาหนังสือ สำหรับศึกษาค้นคว้าของครูและนักเรียน (ชโล มงคลการุญ, 2530)

2.7 ปัญหาด้านงานกิจกรรมเสริมหลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัญหาอื่น ๆ คือ โรงเรียนขาดสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับจัดกิจกรรมหลายประเภท

จากปัญหาดังกล่าว เนื่องมาจากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่จำกัด ตั๋วอาคารเรียนไม่สามารถขยายเพิ่มเติมได้ เพราะได้รับการโอนหรือบริจาคในรูปการกุศล ตั๋วอาคารที่มีอยู่จึงมุ่งไปในด้านการจัดห้องเรียนเป็นอันดับแรก ดังนั้น จึงทำให้โรงเรียนขาดห้องสำหรับใช้ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย เช่น ห้องดนตรี ห้องครัว โรงพลศึกษา หรือแม้แต่เรือนเกษตร (ท.กล้วยไม้ ณ ออยุธยา, ม.ป.ป.) ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของ โรงเรียนขาดความคล่องตัวได้

2.8 ปัญหาดำเนินงานประเมินผลการจัดการนิเทศงานวิชาการ จากผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัญหาอื่น ๆ คือ การจัดหาเอกสาร ระเบียบ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผลงานในด้านนี้เพื่อให้ครูศึกษายังกระทำไม่ทั่วถึง

จากปัญหาดังกล่าว หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา ได้ประเมินผลการดำเนินงานการจัดการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานในด้านดังกล่าวน้อย ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีเวลาที่จะดำเนินการให้เต็มรูปแบบ ตามคู่มือการปฏิบัติงานนิเทศงานวิชาการได้เต็มที่ รวมทั้งขาดบุคลากรภายในโรงเรียนที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินการด้านนี้โดยเฉพาะ นอกจากนั้น ยังประสบปัญหาการขาดแคลนเอกสารทางวิชาการ เกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการที่จะมอบให้ครูศึกษาด้วยตนเอง และหากจะจัดหาเพิ่มเติมขึ้นเอง ก็ประสบปัญหาในด้านงบประมาณที่มีจำกัด จึงทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานด้านนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักการศึกษา

1. การปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ในด้านการจัดการนิเทศงานวิชาการ สำนักการศึกษาควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ครูที่ได้รับแต่งตั้งจากระดับโรงเรียนให้เป็นหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่นิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนให้เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานด้านดังกล่าวได้อย่างแท้จริงด้วยความมั่นใจ
2. สำนักการศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้บริหารโรงเรียนประเมินผลการใช้สื่อการสอนของครูให้มากขึ้น
3. การปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนในด้านการประเมินผลการจัดการนิเทศงานวิชาการ สำนักงานศึกษาควรดำเนินการติดตามผลการปฏิบัติงานด้านดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง และร่วมมือแก้ไขปัญหากับผู้บริหารโรงเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

1. การปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนควรรีให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น
2. ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความรู้ ความเข้าใจ แก่ครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ให้ครูเกิดทัศนคติที่ดี และยอมรับว่าการนิเทศงานวิชาการ เป็นการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
3. ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดหาเอกสาร เกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนให้ครูศึกษาได้อย่างทั่วถึง
4. ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุน ส่งเสริม ให้ครูได้ศึกษาหาความรู้ในด้านการนิเทศการศึกษาด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเข้ารับการอบรม การศึกษาต่อ ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัย การปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียน ประถมศึกษาของครูหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบ การปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ต่างสังกัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย